

Universitetskanslersämbetets tematiska utvärdering av breddad rekrytering

Självvärdering breddad rekrytering

Lärosäte: Högskolan i Gävle
2021-05-03
HIG-STYR 2020/156

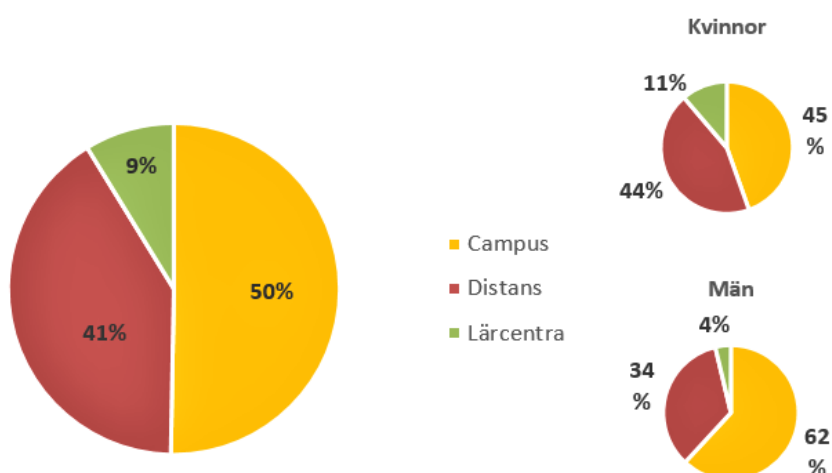
Bakgrundsbeskrivning

Högskolan i Gävle etablerades 1977 och har sedan dess vuxit till ett lärosäte med en bred utbildningsprofil. I utbildningsportföljen finns utbildningar inom de flesta utbildningsområden. Forskningen vid Högskolan karaktäriseras också av liknande bredd, men med särskilt djup i fyra strategiska forskningsområden: Innovativt lärande, hälsofrämjande arbete, hållbar stadsutveckling och intelligent industri.

Vid Högskolan bedrivs utbildning på alla utbildningsnivåer: grund, avancerad- och forskarnivå. Här finns 60 utbildningsprogram på grund- respektive avancerad nivå, däribland flera program som leder till yrkesexamen, bland annat sjuksköterske-, lärar-, socionom- och civilingenjörsexamen. Totalt läser ca 16 000 studenter vid Högskolan. Utbildningsprogrammen har en studentsammansättning vad gäller kön som speglar arbetsmarknadens könsuppdelning och det är en jämn könsfördelning på sex program. Könsfördelningen på våra utbildningar på grundnivå och avancerad nivå har inte ändrats nämnvärt under de senaste åren.

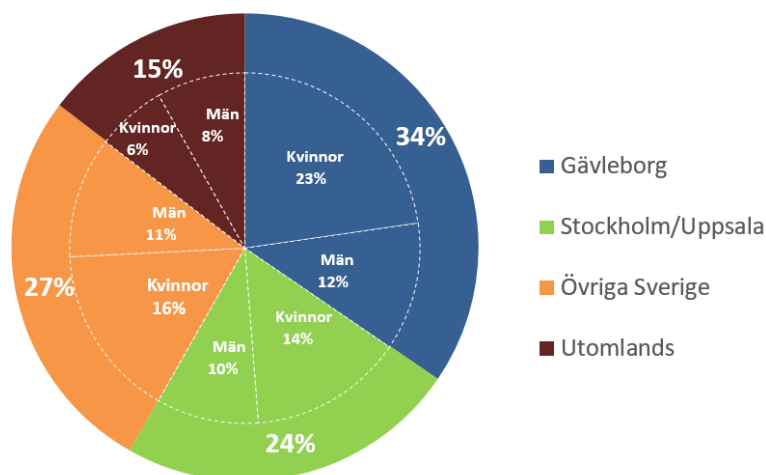
Totalt 10 ämnen för utbildning på forskarnivå är inrättade inom Högskolans två examenstillstånd på forskarnivå. De två områdena är *byggd miljö* samt *hälsofrämjande arbetsliv*. Sammanlagt finns det ca 122 doktorander varav ca 95 är inskrivna vid Högskolans forskarutbildningar. Resterande doktorander är inskrivna vid andra lärosäten. Bland doktorander är det en jämn könsfördelning totalt sett, medan könsfördelningen inom enskilda ämnen speglar arbetsmarknadens könsuppdelning, t.ex. är 80 procent av doktoranderna inom hälsovetenskap kvinnor.

Högskolans bedriver en stor andel av utbildningarna på grund- och avancerad nivå i distansform, vilket återspeglas av att 50 procent av helårsstudenterna studerar på distans, varav ca 10 procent på utbildningar som genomförs vid regionala lärcentra (figur 1).

Figur 1. Fördelning av helårsstudenter på campus, lärcentra respektive distans.

Högskolan i Gävle är placerad i en region som historiskt haft stora utmaningar i fråga om utbildningsnivå och arbetslöshet. Idag kommer drygt en tredjedel av de som studerar vid Högskolan från Gävleborgsregionen. Fördelning av nyantagna studenter 2019 från olika regioner nationellt samt från utlandet, liksom fördelning kvinnor/män inom dessa kategorier, illustreras i figur 2.

Figur 2. Fördelning av nyantagna studenter 2019 för olika regioner nationellt och från utlandet samt könsfördelning inom respektive kategori.

Högskolan rekryterar en förhållandevis hög andel studenter från studieovana hem; läsåret 2019/2020 hade 46 procent av nybörjarnas föräldrar ingen eftergymnasial utbildning (källa UKÄ). Av nybörjarna läsåret 2019/2020 var 19 procent utrikesfödda och 17 procent hade minst en utrikesfödd förälder (källa *Bak- och framgrund*).

Under 2020 har 465 studenter (350 kvinnor och 115 män) med funktionsnedsättning beviljats riktat pedagogiskt stöd. Antalet studenter med beviljat pedagogiskt stöd har ökat stadigt de senaste åren och därmed även omfattningen av stödinsatser.

Bedömningsområde: Styrning och organisation

Besvara utvärderingsfrågorna nedan genom att **beskriva, analysera och värdera** hur lärosätet tar sig an arbetet med kravet i högskolelagen om att bredda rekrytering till högskolan (HL 1 kap. 5 § fjärde stycket). Referera till ev. bilagor.

Beskriv, analysera och värdera lärosätets arbete med breddad rekrytering utifrån följande utvärderingsfrågor:

1. Vad vill lärosätet uppnå med arbetet?
2. Hur skapar lärosätet ramar och förutsättningar för arbetet?

1. Vad vill lärosätet uppnå med arbetet?

För Högskolan i Gävle innebär *breddad rekrytering* att alla, oavsett bakgrund, ska se studier vid Högskolan i Gävle som en möjlighet. Högskolan tolkar att arbetet med breddad rekrytering omfattar sådant som görs för att minska snedrekrytering bland underrepresenterade grupper vid Högskolan och omfattar grund-, avancerad- och forskarnivå. Arbetet omfattar även insatser för att väcka intresse för till högre studier genom information, marknadsföring och attitydpåverkan samt rekryteringsinsatser riktade till presumtiva studenter.

För Högskolan i Gävle innebär *breddat deltagande* att alla studenter ges förutsättningar för att klara sina studier, samt upplever sin studiemiljö som stimulerande, trygg, tillgänglig och inkluderande. Högskolan tolkar att arbetet med breddat deltagande innefattar arbete med lika villkor och jämställdhet för en inkluderande studie- och undervisningsmiljö som främjar en god genomströmning och studenters deltagande i utbildningen. Utbildningens innehåll, upplägg och genomförande ska ge studenterna likvärdiga förutsättningar att genomföra utbildningen oberoende av socioekonomisk bakgrund, socioekonomisk bakgrund eller uppväxtmiljö eller funktionsvariation samt att det inte finns några uttalade sociala eller kulturella förkunskaper som studenterna måste ha för att kunna tillgodogöra sig utbildningen, utöver uttalade förkunskapskrav.

Högskolans intentioner att arbeta med breddad rekrytering och breddat deltagande speglas genomgående i lärosätets övergripande styrdokument avseende såväl strategi, kvalitets- som arbetsmiljöarbetet. I Högskolans utbildnings- och forskningsstrategi 2021 – 2030 anges att en förutsättning för att strategin ska bli framgångsrik är att Högskolan har ett systematiskt och målinriktat arbete med jämställdhet, inkludering och lika villkor, så att alla studenter och medarbetare ges likvärdiga förutsättningar att delta i, och bidra till, utvecklingen. I Högskolans kvalitetspolicy definieras åtta kvalitetsaspekter för utbildning på grund- och avancerad nivå varav en är *Jämställdhet, jämlikhet och brett deltagande*. Strävansmålen för det systematiska kvalitetsarbetet för den aspekten är att:

- Utbildningens innehåll, upplägg och genomförande ska ge studenterna likvärdiga förutsättningar att genomföra utbildningen oberoende av kön eller könsidentitet, etnicitet, religion eller trosuppfattning, sexuell läggning, ålder eller funktionsvariation,

- Utbildningens innehåll, upplägg och genomförande ger studenterna likvärdiga förutsättningar att genomföra utbildningen oberoende av socioekonomisk bakgrund, social klass eller uppväxtmiljö
- Det ska inte finnas några outtalade sociala eller kulturella förkunskaper som studenterna måste ha för att kunna tillgodogöra sig utbildningen

Processen för att nå dessa mål regleras av Högskolans rutin för tematiskt kvalitetsutveckling. Processen innebär att varje enhet vid Högskolan inför aktiviteter och åtgärder i verksamhetsplaneringen, och att dessa sedan följs upp av enheterna och utvärderas av Högskolans kollegialt sammansatta utbildnings- och forskningsnämnd.

Breddad rekrytering är en del av lärosätets löpande arbete inom bland annat studentrekrytering, studieinformation och studievägledning. För att individer oavsett bakgrund ska se studier vid Högskolan som en möjlighet och söka sig hit, genomförs introduktionsinsatser utformade för att ge en känsla av inkludering och välkomnande avsedda att förstärka nyantagna studenters, oavsett bakgrund, benägenhet att påbörja de utbildningar de antagits till samt till att motverka tidiga studieavbrott. Arbetet omfattar även insatser för att underlätta övergång till högre studier såsom överbryggande kurser, validering av reell kompetens, åtgärder för tillträdesregler som t.ex. tekniskt basår och introduktionskurser.

Högskolan i Gävle har även sedan länge haft som mål att erbjuda ett stort utbud av flexibla studieformer som tillgängliggör utbildning utan att förutsätta närvaro på campus såsom distansutbildningar och studieortsbaserad distans.

Arbetet med breddat deltagande omfattar allt från att skapa en trygg och respektfull introduktion för studenterna, inkluderande och flexibla undervisningsformer samt stödåtgärder som präglas av respekt för studenters olika förutsättningar, exempelvis riktat pedagogiskt stöd, skrivarkonferens, tillgänglighetsåtgärder och studentguider. Detta arbete sker i syfte att främja studenternas benägenhet att påbörja de utbildningar de antagits till, motverka tidiga studieavbrott, öka studenternas deltagande och delaktighet i utbildningen, och ge alla studenter förutsättningar att genomföra sin utbildning inom utsatt tid.

Gällande studenternas arbets- och studiemiljö finns även övergripande styrdokument i form av Arbetsmiljöpolicy, Policy mot diskriminering, trakasserier och kränkande särbehandling, Arbetsmiljömål 2021 – 2024 samt en policy att Förening studier och föräldraskap vid Högskolan i Gävle. I dessa dokument anges att Högskolans verksamhet bygger på en humanistisk människosyn och människors lika värde, att vi inom Högskolan bemöter varandra på ett jämställt, inkluderande och respektfullt sätt och att det eftersträvas en jämn könsfördelning. Det anges också att detta förutsätter ett aktivt arbete med lika villkor i alla delar av organisationen. Högskolan arbetar för att alla studenter ska erbjudas en god arbetsmiljö och Högskolan strävar efter att skapa lika möjligheter för alla studenter samt arbetar systematiskt och målmedvetet för att förebygga och motverka kränkande särbehandling, trakasserier och diskriminering. Inom Högskolan i Gävle ska studievillkoren vara sådana att det går att förena studier med föräldraskap. Det är en viktig jämställdhetsfråga som påverkar förutsättningarna att studera och Högskolan ska vara en attraktiv studieplats där personer med omsorgsansvar ges möjlighet att förena studier och föräldraskap.

Högskolan har inga specifika fastställda målsättningar för arbetet med breddad rekrytering och breddat deltagande. Dock sker ett medvetet löpande operativt arbete inom ramen för ordinarie uppdrag gällande såväl stöd- och vägledning till studenter, studentrekrytering och utbildningens planering och genomförande. Högskolan får kännedom om studentpopulationen på utbildningsnivå och lärosätetsnivå genom system som Ladok och *Bak- och framgrund*. Högskolan tar dock inte systematiskt fram data för uppföljning av studentpopulationen. Mot bakgrund av detta är det svårt att analysera och värdera kopplingen mellan arbetet med breddad rekrytering och breddat deltagande och lärosätets övergripande strategi och strategiska mål.

2. Hur skapar lärosätet ramar och förutsättningar för arbetet?

Arbetet med breddad rekrytering ligger huvudsakligen på Avdelningen för kommunikation och externa relationer. Här sker arbetet med studentrekryteringskampanjer, studentambassadörer, marknadsföring, externwebben och samverkan. Sedan sker även ett aktivt arbete ute på akademierna där olika insatser och projekt regleras via verksamhetsplanerna, några exempel på sådana insatser ges nedan under avsnittet om *Utformning, genomförande och resultat*.

Högskolan arbetar aktivt för att dess studentambassadörer, som medverkar vid skolbesök, utbildningsmässor och andra event, ska representera en spridning i bakgrund och erfarenheter. Studentambassadörerna har under året utbildats i normmedvetenhet och inkludering. Det fokus som finns på olika åtgärder för jämställdhetsintegrering, som inkluderar så kallade genusmedvetna hållplatser i studentrekryteringsprocessen, kommer fortsatt att utvecklas kommande år. I marknadsföringsarbete för studentrekrytering finns jämställdhetsperspektivet med vid val av bilder, representanter för utbildning och i beskrivande texter. Som vägledning i detta arbete har bland annat en policy för normmedvetna bilder.

Arbetet med breddat deltagande sker bland annat inom Avdelningen för utbildningsstöd. Inom avdelningen finns funktioner såsom studievägledare, samordnare för pedagogiskt stöd, studenthälsa, samordnare för lika villkor samt hälsovägledare finns. Avdelningen sammankallar och leder även det systematiska arbetsmiljöarbetet för studenter samt ansvarar för introduktionen av nyantagna studenter och utbildningen av studentguider.

Arbetet inom Avdelningen för utbildningsstöd sker till exempel genom information och arbete riktat till studenter i form av grupp- och kursverksamhet för studenter, samarbete och utbildningsinsatser tillsammans med Gefle studentkår och studentföreningar, planering av en inkluderande ”inspark” m.m. I samband med introduktionen för nya studenter anordnas en särskild informationsträff om pedagogiskt stöd och regelbundet under året erbjuds informationsträffar för lärare. I den högskolepedagogiska kurs som är obligatorisk för alla nyanställda lärare ingår det moment om normmedveten pedagogik, studentbemötande och tillgänglighetsfrågor med diskrimineringslagstiftningen som grund. Även samtliga tentamensvärdar har genomgått främjandebildning avseende normmedvetenhet och diskrimineringslagens krav. Lokalt på akademierna görs även ett löpande arbete med breddat deltagande där utbildningsledare och ämnesansvariga har en central roll. Särskilda insatser planeras även i akademiernas verksamhetsplaner, exempel på sådana insatser ges nedan under avsnittet om *Utformning,*

genomförande och resultat. Ett systematiskt arbete med breddat deltagande sker även genom den process i kvalitetssystemet som beskrivits ovan.

Det finns ingen specifik handlingsplan för arbetet med breddat deltagande utan arbetet planeras i verksamhetsplanerna på Avdelningen för utbildningsstöd och på akademierna. Det arbetet som görs centralt, och lokalt på akademierna, för att gynna breddat deltagande behöver spridas internt och roller och ansvar behöver förtydligas inom lärosätet. Avdelningen för utbildningsstöd har på senare år arbetat med att utveckla rutiner och handlägningsordningar samt utarbeta och sprida information om avdelningens funktioner och uppdrag. Det är dock ett arbete som behöver utvecklas.

Även på Biblioteket sker ett aktivt arbete med breddat deltagande i form av *skrivarverkstad* och *låna en bibliotekarie*. Detta arbete bygger på ett uppmärksammat behov bland studenterna av få stöd i skrivandet.

På Högskolan i Gävle genomförs ett omfattande arbete för att marknadsföra och informera om Högskolan, samt att erbjuda stöd till de studenter som väljer att förlägga sina studier hit. Dock kan vi konstatera att *breddad högskola* inte är en levande diskurs utan en stor del av de aktiviteter och insatser som genomförs riktar sig till *alla* för att inte exkludera någon. Lärosätets arbete utgår inte i dagsläget från en analys av nuvarande eventuell snedrekrytering baserad på statistik och resultat av uppföljningar, och en samsyn och samordning kring begreppet *breddad högskola* och hur det påverkar Högskolans arbete. Arbetet med breddad rekrytering och breddat deltagande följs inte heller upp på en Högskoleövergripande nivå och det sker inte heller en systematisk uppföljning av effekter/resultat av aktiviteter inom breddad högskola. Givet detta finns ett tydligt behov av arbete med dessa frågor. Ett sådant arbete har även ett tydligt stöd i Högskolans utbildnings- och forskningsstrategi 2021 – 2030, som anger att en förutsättning för att strategin ska bli framgångsrik är att Högskolan har ett systematiskt och målinriktat arbete med jämställdhet, inkludering och lika villkor, så att alla studenter och medarbetare ges likvärdiga förutsättningar att delta i, och bidra till, utvecklingen.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Besvara utvärderingsfrågorna nedan genom att **beskriva, analysera och värdera** hur verksamheten på ett systematiskt sätt utformas, genomförs och följs upp utifrån de ambitioner som lärosätet har beskrivit i utvärderingsfråga 1. Besvara frågorna genom att **ge exempel** (maximalt fem).

Beskriv, analysera och värdera lärosätets arbete med breddad rekrytering utifrån följande utvärderingsfrågor:

3. Vad gör lärosätet i sitt arbete med breddad rekrytering?
4. Hur följer lärosätet upp resultatet från arbetet med breddad rekrytering?

Exempel 1. Tekniskt basår

Akademien för teknik och miljö arbetar systematiskt med breddad rekrytering genom rekryteringsåtgärder som sträcker sig från grundskolan till yrkesverksamma. Teknikutbildningarna är teoretiska i grunden men genom arbetsintegrerat lärande ges studenterna ökade förutsättningar till ett ökat och djupare lärande för en högre genomströmning.

Tekniskt basår och *Tekniskt basår i samverkan* är högskoleförberedande utbildningar som riktar sig till flera olika grupper för att gynna en breddad rekrytering till högre tekniska studier och ett breddat deltagande. *Tekniskt basår* genomförs som en campusbaserad utbildning medan *Tekniskt basår i samverkan* riktar sig till dem som inte vill, eller har möjligheter att, studera på campus, t.ex., studenter med familj/hus och ungdomar som vill stanna kvar på hemorten. I nära samarbete med vuxenutbildningen i angränsande kommuner finns nu studieorter i Sandviken, Ljusdal, Bollnäs, Hudiksvall, Söderhamn och Norrtälje. Sedan hösten 2020 finns även möjlighet att läsa Tekniskt basår på distans med fysiska laborationer på Högskolan några dagar per termin.

En uppskattning är att hälften av de som studerar på Tekniskt basår fortsätter sina högre studier på Högskolan och bedömningen är att de är väl förberedda för att läsa vidare vid något av ingenjörsprogrammen. Studenter på Tekniskt basår får särskilt stöd av ingenjörstudenter som tidigare läst Tekniskt basår vid introduktionen av utbildningen. De informerar och svarar på frågor om vad som krävs för att lyckas med sina studier och ger nyttiga tips för att de ska få en bra introduktion och öka motivationen. Studenter på Tekniskt basår får även information från utbildningsledare, studenter och näringsliv om olika ingenjörsutbildningar som finns att välja efter avslutat år. Eftersom flera kommer från studieovana hem får de stöttning och breddning av synen på högre studier för de ska kunna göra ett så bra val som möjligt och få en tydlig målbild av sina studier. Uppföljning av utbildningen sker i dialogmöten mellan utbildningsledare och studenter och genom studentenkäter och med dessa underlag genomförs ett kontinuerligt arbete med att utveckla utbildningen.

Exempel 2. Teknikerjakten

Teknikerjakten är ett projekt (finansierat av Ljungbergsfonden) för att öka intresset för naturvetenskap och teknik. Arbetet är långsiktigt och aktiviteter sker från förskolan upp till gymnasiet och teknikstudenter på Högskolan.

På kort sikt handlar det om att intressera sökande till Högskolan via teknik- och ingenjöraktiviteter i länet. Detta sker genom aktiviteter på gymnasiskolor i länet där vi möter elever. Personal och studenter från Högskolan tillsammans med det lokala näringslivet på orten berättar om vikten av högre studier och vilka olika typer av utbildningar det finns. Näringslivet berättar om vinsten med att satsa på en teknikutbildning och hur behovet ser ut på arbetsmarknaden. Under pandemin har dessa aktiviteter genomförts digitalt.

Projektet riktar sig även mot yngre åldrar för att ge effekt på längre sikt. Teknikmässan bjuder årligen in ca 1000 elever från årskurs 8 från skolor i Gävle, Älvkarleby, Sandviken, Ockelbo och Hofors. Syftet är att eleverna ska få en inblick i tekniska yrken och vilka utbildningar som krävs. Mässan erbjuder inspirationsföreläsare och regionens största företag (t.ex. Stora Enso, Lantmäteriet,

Sandvik, BillerudKorsnäs). Teknikmässan genomförs på Högskolan för att ”sänka tröskeln” till högre studier genom att eleverna får besöka Högskolan. Det förefaller troligt att detta kan vara särskilt viktigt för elever från studieovana hem. Den återkoppling vi fått visar att elever, lärare och näringsliv tycker att det är positivt att besöka Teknikmässan på Högskolan.

Exempel 3. Flexibelt lärande

Flexibelt lärande är ett utvecklingsprojekt som startades höstterminen 2020 vid det Idrottsvetenskapliga programmet med inriktning mot hälsofrämjande livsstil. Programmet går söka antingen som campus- eller som distansprogram, och har totalt 30 platser. Syftet med utvecklingsprojektet var att gynna ett breddat deltagande genom att ge studenterna möjlighet att anpassa sin studieform utifrån sin livssituation. Det gjordes genom att erbjuda studenterna att flexibelt välja mellan att studera på campus eller på distans, oavsett vilken variant av programmet de är antagna på samt att i tillägg erbjuda studenterna asynkrona undervisningsresurser. Initiativet kom från lärarlaget eftersom man såg att många studenter hade ett behov att flexibelt anpassa studieformen. Avdelningschefen har avsatt extra resurser för utvecklingen.

Lärarlaget har utvecklat undervisningen så att moment som ges på campus även strömmas live så att studenterna kan välja att delta på distans. Lärarna upplevde att det var en utmaning både tekniskt och pedagogiskt att ha salsundervisning med samtidigt deltagande på distans och att lärarrollen förändras till att bli mer av en regissör. Då det finns en brist på salar på Högskolan som stöder samtidigt distansdeltagande på campusbaserad undervisning så har lärarlaget själva utrustat en sal med teknik som stöder detta. De har även utvecklat asynkrona undervisningsformer med t.ex. inspelat undervisningsmaterial. Att spela in material kan vara tidsödande men i längden tror lärarna att det kan bli en tidsbesparing och en värdefull resurs särskilt för studieovana studenter.

Trots att studenterna är antagna till antingen campus- eller distansprogrammet kan alla nu välja mellan campus- eller distansundervisning och dessutom ta del av asynkrona undervisningsresurser, vilket i praktiken ger varje student tre olika alternativ för att delta i undervisningen.

En anonym enkätutvärdering av den nya undervisningsmodellen gjordes under vårterminen 2021 med en svarsfrekvens på 66 procent. Resultaten visade att en klar majoritet av studenterna föredrog den flexibla undervisningsformen, dvs. att fritt kunna välja mellan campus, realtid på distans och asynkront deltagande, framför undervisning antingen på campus eller distans. I fritextsvaren uttryckte studenterna till exempel:

Jag tycker upplägget är väldigt bra, det minskar stress och ger en möjlighet att lära oavsett hur livssituationen ser ut.

Perfekt att det finns möjlighet att plugga på distans när jag inte vill flytta från familjen och livet där jag bor. Det är också kul med inledningar och få träffa kompisarna på riktigt och delta i klassrumsföreläsningar.

De inspelade versionerna gjorde att jag kunde komma ikapp när jag missat ett livetillfälle och det uppskattades något enormt.

Exempel 4. Studentguide

Projektet *Studentguide HT 2016* var ett delprojekt inom projektet *Pedagogiskt utvecklingsarbete för ökad genomströmning* vars övergripande syfte var att genom riktade aktiviteter ge studenterna en bättre studiestart och bättre förutsättningar för att genomföra och klara sina studier. Avdelningen för utbildningsstöd ansvarade för delprojektet. Uppdraget utvärderades och dokumenterades i rapporten *Delprojekt Studentguide HT 2016*, baserat på utvärderingen utökades utökades uppdraget med fler studentguider från 2017. Studentguider blev därefter en permanent del av introduktion och välkomnande för nya studenter. Avdelningen för utbildningsstöd ansvarar för uppdraget.

En studentguide är en "äldre" programstudent som främst ska stötta och stärka stödet till de nya programstudenterna och bidra till en så bra studiestart som möjligt. Studentguiden ska svara på frågor som rör studierna och studentlivet som till exempel studentboende, hur det är att vara student vid Högskolan, hur Gävle är som studentstad och hur man som ny student kan förbereda sig inför sina studier. I uppdraget som studentguide ingår även att anordna en social träff, fysisk eller digital, med de studenter som studentguiden har ansvar för. Vid träffen ges, förutom möjlighet att ställa frågor till studentguiden, möjlighet att lära känna andra studenter och skapa gemenskap. Många studentguider deltar också själva vid programuppropet och ges då möjlighet att presentera sig.

Uppdraget som studentguide sträcker sig från det att första antagningsbeskedet går ut till att första perioden på termin 1 är slut. Alla som sökt uppdraget genomgår ett urval som baseras på intervju. När urvalet av kandidater är klart genomförs en utbildningsinsats på ca två timmar där studentguiderna bland annat rustas med information om Högskolan och kontaktvägar. Under uppdragets gång hålls en halvtidsträff för avstämning och när uppdraget är slutfört hålls även en avslutningsträff för att utvärdera och fånga upp vad som kan utvecklas inom uppdraget. Utbildningsledarna ges också möjlighet att inkomma med synpunkter på hur uppdraget har fungerat och vad som kan utvecklas.

Första omgången 2016 var en pilotomgång. Då rekryterades åtta studentguider som ansvarade för totalt sju program. Projektledningen konstaterade att projektet föll väl ut. Både studentguider, utbildningsledare och de nya studenterna såg positivt på verksamheten med studentguider. I den då årliga studentenkäten om introduktionen tillfrågades de nya studenterna om vad de tycker om möjligheten att kunna få stöd och ställa frågor till en "äldre" student. Hela 90 procent av de nya studenterna tyckte att det var mycket bra eller bra idé.

År 2017 rekryterades 25 studentguider som anställdes på 25 program, varav en var ansvarig för de internationella programmen. Därefter har studentguider anställts, både höst- och vårtermin årligen. Antalet anställda studentguider har varierat och statistik har tagits fram för varje omgång. Inför höstterminen 2020 omarbetades uppdraget. Statistik från tidigare år visade att arbetsfördelningen var sned. En omfördelning, baserat på tidigare års statistik och utvärderingar av utbildningsområden gjordes för att skapa bättre balans. Totalt 11 studentguider anställdes med ansvar för flera program.

Utvärdering och uppföljning görs terminsvis. Även utbildningsledare får göra en utvärdering. Vårt mål är att alla nya studenter ska känna sig trygga och välkomna till Högskolan i Gävle. En bra studiestart ger förutsättningar för en god genomströmning. Många gånger är studentguiden den första kontakten studenten har med Högskolan.

Exempel 5. Normmedveten kommunikation

Många medarbetare vid Högskolan arbetar med visuell kommunikation på olika sätt, exempelvis genom webben, trycksaker, informationsmaterial till studenter, för att kommunicera lärosätets forskning, rekrytera studenter, marknadsföra olika event, forskningskonferenser med mera.

Under 2019/2020 arbetades det fram en normmedveten bildpolicy i syfte att förtydliga bilden av det inkluderande lärosäte som Högskolan i Gävle strävar efter att vara. Inför framtagandet av policyn genomfördes ett flertal workshops som både var kunskapshöjande men även bestod av en kartläggning och inventeringar av Högskolans tidigare produktion, programsidor, studentrekryteringskampanjer m.m.

Högskolan i Gävle ska ha en professionell visuell framtoning i all kommunikation. När vi själva tar fram eller beställer nya bilder ska bildpolicyn användas som ett stöd. Dels som stöd för att söka bilder vid bildbeställningar och dels för att fotografen, illustratören eller filmskaparen ska veta på vilket sätt nytt material ska tas fram.

Bildkommunikation ska spegla det mångfasetterade och inkluderande lärosäte som Högskolan är och vill vara. Högskolan i Gävle eftersträvar alltid jämställdhet och inkludering bland personerna på bilder, exempelvis när det gäller position i bilden, kameravinkel, kön, etnicitet, stil, ålder och så vidare. Vid val av motiv ska alla människor inkluderas och kunna identifiera sig med personerna i bilderna och därmed också med Högskolan. Alla människor, oavsett kön, könsidentitet, hudfärg, religion, funktionsförmåga, sexuell läggning och ålder ska känna att Högskolan i Gävle har identifierat dem som en viktig del av lärosätet.

Policyn består av en power point-presentation som fungerar som såväl rutin, checklista, utbildningsmaterial och som underlag för samtal. Presentationen används för att skapa förutsättningar för en inkluderande bildkommunikation och ger vägledning i bildmanér, bildkomposition, val av motiv, val av modeller samt tips för att stämna av om bildvalet är jämställt och inkluderande.

En bildpolicy kan bidra till att säkerställa att de bilder som används i kommunikation är normmedvetna och speglar ett jämställt och inkluderande lärosäte. En bild kan visa på möjligheter och genom normmedveten och bred representation i bildmaterial vill Högskolan bidra till att göra skillnad. Vid val av bilder och motiv behövs ett normmedvetet förhållningssätt, gällande vad bilderna förmedlar för budskap om genus och normer. Det handlar inte bara om vilken typ av personer som figurerar på bilderna, utan även vad de gör och i vilket sammanhang de avbildas. Konsten är att inkludera utan att markera.

Bilder med detta perspektiv främjar inte automatiskt jämställdhet och inkludering, utan upplevelsen beror på vilka bilder som används var och i vilket sammanhang. Det här betyder inte att vi ska sluta använda traditionella bilder. Det behövs både traditionella bilder och de som utmanar stereotypa normer för att alla människor ska känna sig inkluderade.

SWOT-analys

Identifiera styrkor och svagheter med arbetet med breddad rekrytering. Identifiera utmaningar och de största hindren som lärosätet bedömer som viktiga att arbeta med. Redogör för vinster som lärosätet ser. Förklara och reflektera över SWOT-analysen och hur den tagits fram.

SWOT-analysen har tagits fram parallellt med arbetet att skriva självvärderingen. Detta har skett i en arbetsgrupp som består av representanter från de olika verksamheter som operativt arbetar med breddad rekrytering och breddat deltagande. Genom SWOT-analysen, liksom genom arbetet med självvärderingen, har lärosätet uppmärksammat styrkor i arbetet men även identifierat behov av en förbättrad systematik gällande kartläggning, styrning och uppföljning.

Styrkor	Svagheter
<p>Enkelt att få studentbostad och ett samlat campus</p> <p>Brett upptagningsområde</p> <p>Utbildade studentambassadörer som arbetar med personliga möten i rekrytering av presumtiva studenter</p> <p>Brett programutbud</p> <p>Lång erfarenhet av utbildningar på distans</p> <p>Många delar av arbetet med breddad rekrytering och breddat deltagande är väl förankrat i flera övergripande styrdokument.</p> <p>Det finns ett inarbetat stöd för studenter med läs- och skrivsvårigheter och för studenter från studieovana hem.</p> <p>Mottagandet av de nya studenterna är mycket gott eftersom man ger möjligheter till personer som behöver mer tid och mindre stress att besöka och bekanta sig med Högskolan på sina egna villkor.</p> <p>De stödfunktioner som erbjuds via Avdelningen för utbildningsstöd och Biblioteket som t.ex. skivrarverkstad och stöd för att stärka allmänna färdigheter (t.ex. våga tala, studieteknik) som krävs för att klara av akademiska studier, är genomtänkta och en stor hjälp i det breddade deltagandet.</p> <p>Marknadsföringen som är normmedveten är väl utbyggd och integrerad i stor del av det uppsökande arbete som sker.</p> <p>Satsningen på teknik och naturvetenskapliga ämnen via tekniskt basår och teknikerjakten är lyckade exempel på Högskolans arbete att nå ut. Det fortsatta arbetet att hjälpa studenterna att fortsätta från basutbildningarna till högre studier via olika insatser är lyckade initiativ.</p> <p>Jämställdhetsarbetet har fått genomslag och där finns en medvetenhet och en vilja om att uppnå jämställdhet i det mesta som görs.</p>	<p>Högskolan saknar målsättning för breddad rekrytering och breddat deltagande.</p> <p>Det saknas ett utpekat ansvar för sakområdet i linjeorganisationen vilket medför att det inte görs någon systematisk uppföljning av resultaten av det arbete som görs för breddad rekrytering och breddat deltagande.</p> <p>Det saknas fastställda indikatorer att följa över tid avseende breddad rekrytering och breddat deltagande.</p> <p>Incitamenten för kollegiet att utveckla undervisning som gynnar breddat deltagande är svaga.</p> <p>Det finns inget forum eller uppdrag för att sprida goda exempel i arbetet med breddad rekrytering och breddat deltagande inom lärosätet.</p> <p>Statistik används inte för att analysera i vilken grad det sker en snedrekrytering och därmed sker ej heller riktade åtgärder.</p>

Möjligheter	Hot eller hinder
<p>Ett Högskolepedagogiskt centrum är på väg att inrättas. En sådan funktion kan sprida goda exempel inom lärosätet och stödja införande av pedagogik med vetenskaplig evidens för att gynna breddat deltagande.</p> <p>Pandemirestriktionerna har fått många att inse att undervisning på distans fungerar väl i många delar av utbildningen. Det blir viktigt att ta tillvara på detta för att t.ex. öka flexibiliteten i studieformer och för att införa pedagogik med vetenskaplig evidens för att gynna breddat deltagande.</p> <p>Förstärkning av studenthälsoverksamheten är beslutad i form av ett regeringsuppdrag.</p> <p>En tydlig möjlighet för att utveckla Högskolans arbete med breddad rekrytering och breddat deltagande är att systematiskt analysera eventuell snedrekrytering och resultat av insatser för breddad rekrytering och breddat deltagande.</p>	<p>Att ingen avdelning får uppdrag och resurser för att systematiskt arbeta med breddad rekrytering och breddat deltagande som särskilt uppdrag.</p> <p>Könsuppdelade studieeval som till stor del ligger utanför lärosätets direkta påverkan</p>